

Dosarul nr.3ra-467/21

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul central – I. Rusu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Toderaș, D. Stănilă, A. Gheorghies

DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Iurie Grecu,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Iurie Grecu împotriva consilierului local Oxana Marc, secretatului interimar al Consiliului local Vera Boghiu și Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni cu privire la anularea răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat și repararea prejudiciului moral cauzat,

împotriva deciziei din data de 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central cu emiterea unei noi hotărâri privind declararea acțiunii inadmisibile,

constată:

La 11 martie 2020 Iurie Grecu a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva consilierului local Oxana Marc, secretarului interimar al Consiliului local Vera Boghiu și Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni, prin care a solicitat constatarea nulității răspunsului nr. 105 din 03 martie 2020, constatarea recunoașterii dreptului vătămat privind accesul la informație, sancționarea pârâților potrivit prevederilor art. 24 din Legea privind accesul a informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii Iurie Grecu a invocat că la 24 februarie 2020 a depus cerere către consilierul local Marc Oxana, prin care a solicitat informația de interes public și anume câți lei publici din bugetul local al Primăriei sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primărie până la cimitirul din sat.

Reclamantul a menționat că a primit de la consilierul local Marc Oxana și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu răspunsul nr.105 din 03 martie 2020 cu care nu este de acord, deoarece în răspunsul dat nu se regăsesc informațiile solicitate, fiind un răspuns vădit eronat și care după formă și conținut este lovit de nulitate.

În susținerea pretenției privind repararea prejudiciului moral Iurie Grecu a indicat că prin acțiunile și inacțiunile pârâților i s-a îngrădit dreptul la informațiile de interes public solicitate, astfel pricinuindu-i suferințe morale, totodată fiindu-i lezată onoarea și demnitatea în calitate de cetățean al Republicii Moldova care trebuie să beneficieze de drepturile garantate de Constituție și alte Legi.

Prin hotărârea din data de 19 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Iurie Grecu împotriva consilierului local Oxana Marc, secretarului interimar al Consiliului local Vera Boghiu și Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni privind anularea răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat și repararea prejudiciului moral cauzat. (f.d.41, 47-51)

Iurie Grecu a contestat în termen hotărârea instanței de fond, depunând apel motivat la 10 noiembrie 2020.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 16 februarie 2021 a casat hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central, a emis a nouă hotărâre prin care a declarat acțiunea inadmisibilă. (f.d. 100,101-110)

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Iurie Grecu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, constatarea nulității răspunsului, recunoașterii dreptului vătămat de acces la informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral.

În motivarea recursului Iurie Grecu a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel privind netemeinicia hotărârii instanței de fond. Totodată, declarând acțiunea inadmisibilă, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Recurentul a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat cauza numai sub aspectul unei singure pretenții și anume ceea ce ține de repararea prejudiciului moral pe care au respins-o ca inadmisibilă, iar celelalte pretenții rămânând neexamine.

La 25 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților copia recursului motivat depus de Iurie Grecu, explicându-le dreptul de a depune referințe, prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (f.d. 121).

Deși, conform avizelor de recepție a corespondenței, consilierul local Oxana Marc, secretatul interimar al Consiliului local Vera Boghiu și Consiliul local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni au recepționat copia cererii de recurs la 30 martie 2021, nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referințe, prin care să-și expună opinia asupra motivelor formulate în cererea de recurs. (f.d. 135-137)

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 16 februarie 2021.

Iurie Grecu s-a conformat prevederilor legale și în termen la 17 martie 2021 a depus recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel din data de 16 februarie 2021.

Prin încheierea din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de către Iurie Grecu împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul înaintat și a casa decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel din considerentele ce preced.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. (2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la 24 februarie 2020 Iurie Grecu s-a adresat către consilierul local Oxana Marc cu o cerere, prin care a solicitat să fie informat câți lei publici din bugetul local al Primăriei sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria din sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni până la cimitirul din sat. (f.d. 6)

Prin notificarea nr.105 din 03 martie 2020, semnată de consilierul local Oxana Marc și secretatul interimar al Consiliului local Vera Boghiu, lui Iurie Grecu i s-a acordat un termen de 5 zile calendaristice pentru înlăturarea neajunsului și motivarea în scris a obiectului cererii, înregistrată la Primăria s. Ciuciulea, r-nul Glodeni cu nr. 39 la 24 februarie 2020.

Nefiind de acord cu răspunsul primit la cererea din 24 februarie 2020 Iurie Grecu s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, prin care a solicitat constatarea nulității răspunsului nr. 105 din 03 martie 2020, constatarea recunoașterii dreptului vătămat privind accesul la informație, sancționarea pârâților potrivit prevederilor art. 24 din Legea privind accesul a informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral.

Judecătoria Drochia, sediul central prin hotărârea din data de 19 octombrie 2020 a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Iurie Grecu. (f.d. 41,47-51)

Instanța de fond în temeiul Codului administrativ și al Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație a concluzionat că autoritatea pârâtă l-a informat pe Iurie Grecu despre necesitatea prezentării motivării obiectului acesteia, iar Iurie Grecu în termenul acordat de autoritatea pârâtă nu a înlăturat neajunsurile.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral instanța de fond a menționat că aceasta este neîntemeiată, deoarece lipsește justificarea necesității lui Iurie Grecu de a obține informația solicitată, lipsește motivarea impactului adus persoanei în legătură cu neprezentarea informației.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 16 februarie 2021 a casat hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central, a emis a nouă hotărâre prin care a declarat acțiunea inadmisibilă. (f.d. 100,101-110)

Instanța de apel a menționat că acțiunea îndreptată împotriva consilierului local Oxana Marc, secretatului interimar al Consiliului local Vera Boghiu este inadmisibilă, deoarece persoanele respective în temeiul art. 5, art. 7, art. 8, art. 17, art. 20, art. 189, alin. (1)-(3) din Codul administrativ nu întrunesc calitatea de autoritate publică, respectiv acțiunea în contencios administrativ nu poate fi înaintată împotriva acestora.

Referitor la acțiunea îndreptată împotriva Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni privind anularea răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat de acces la informații și sancționarea pârâților, instanța de apel a menționat că Iurie Grecu nu a înaintat către Consiliul local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni nici o petiție, cerere privind accesul la informații în sensul Codului administrativ, astfel s-a constatat că autoritatea publică pârâtă nu a desfășurat nici o activitate administrativă în sensul art. 3 din Codul administrativ.

Finalmente, instanța de apel a concluzionat că și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral este inadmisibilă, ori Iurie Grecu în prealabil nu a înaintat această pretenție Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni.

În speță, ambele instanțe au constatat că Iurie Grecu a solicitat o informație și că aplicabilă speței este Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

Totodată, instanțele au confundat dreptul cetățeanului la acces la informație, stabilit în Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 cu dreptul cetățeanului la petiționare, care este reglementat de Codul administrativ.

În sensul art. 10 din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngădit decât în condițiile legii. Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Din sensul legii rezultă că solicitantul nu trebuie să-și justifice, în nici un fel, cererea. Informațiile de interes public pot fi solicitate și numai din „simpla curiozitate”, întrucât accesul la astfel de informații este liber, ceea ce presupune că ele se află la dispoziția tuturor.

Din speță rezultă că cetățeanul Iurie Grecu prin cererea depusă a solicitat o informație de interes public privind utilizarea banilor publici de către Primăria s. Ciuciulea, r-nul Glodeni pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria din sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni până la cimitirul din sat.

Informație de interes public este acea informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul, forma sau de modul de exprimare a informației. Orice informații care se referă la sau rezultă din activitățile unei instituții sau autorități publice, ori ale unei regii autonome care utilizează bani publici în sensul Legii, constituie informație oficială, care urmează a fi furnizată solicitanților.

La caz, cererea privind accesul la informații depusă de către Iurie Grecu a fost adresată către un consilier local și anume Oxanei Marc.

În conformitate cu art.3 din Legea privind statutul alesului local nr. 768-XIV din 02 februarie 2000 în unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală. În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Conform art. 20 din Legea nr. 768-XIV din 02 februarie 2000 alesul local examinează, în modul stabilit de legislație, petițiile care îi sunt adresate, ia măsuri pentru soluționarea lor, primește în audiență cetățeni și conducătorii persoanelor juridice. Alesul local primește în audiență cetățenii în sediul autorității administrației publice locale. Asigurarea condițiilor pentru desfășurarea normală a audienței revine secretarului consiliului local.

Astfel, cererea cu privire la acces la informație a fost adresată unui exponent al puterii locale, motiv pentru care cererea lui Iurie Grecu a fost înregistrată în Registrul Primăriei s. Ciuciulea, r-nul Glodeni, fiindu-i atribuit număr de intrare 39. (f.d. 6)

La cererea depusă de către Iurie Grecu a urmat răspunsul nr. 105 din 03 martie 2020, semnat de consilierul local Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu, prin care i s-a solicitat lui Iurie Grecu să-și justifice cererea privind accesul la informații. (f.d.7)

Deci, răspunsul nr. 105 din 03 martie 2020 este semnat de doi exponenți ai autorității publice locale și anume consilierul local Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu.

Conform art. 37, alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006 secretarul consiliului local este și secretar al satului (comunei), orașului (municipiului).

Atribuțiile de serviciu ale secretarului sunt indicate la art. 39, alin. (1) din Legea nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006. Astfel, secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului mai multe atribuții, printre care:

- participă la ședințele consiliului local;
- avizează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile;
- asigură buna funcționare a primăriei;
- asigură efectuarea lucrărilor de secretariat;

- pregătește materialele pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local;
- comunică și remite, în termen de 5 zile, dacă legea nu prevede altfel, autorităților și persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar;
- asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului local și de dispoziții normative ale primarului, informarea publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise;
- primește, distribuie și întreține corespondența;
- eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă;
- păstrează și aplică, după caz, sigiliul;
- acordă ajutor consilierilor și comisiilor consiliului local;
- administrează sediul primăriei și bunurile ei;
- eliberează certificate de proprietate privată ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, în baza anexelor la procesul-verbal al comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderilor agricole, conform modelului aprobat de Ministerul Economiei și Infrastructurii;
- legalizează semnăturile de pe documente, legalizează copiile de pe documente și ale extraselor din ele.

Fiindcă răspunsul nr. 105 din 03 martie 2020 este semnat de doi exponenți ai autorității publice locale și anume consilierul local Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu, în plus pe documentul semnat de acești doi reprezentanți ai autorității publice locale a fost aplicat sigiliul Consiliului sătesc Ciuciulea, se poate concluziona că acest răspuns emană de la autoritatea publică Consiliul local s. Ciuciulea, care și-a asumat obligația de a examina cererea lui Iurie Grecu.

Articolul 15, alin. (1)- (2) din Legea nr. 982-XIV din data de 11 mai 2000 stipulează că cererile scrise cu privire la accesul la informație vor fi înregistrate în conformitate cu legislația cu privire la registre și petiționare. Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor.

În conformitate cu art.16, alin. (1) din Legea nr. 982-XIV din data de 11 mai 2000 informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Din speță rezultă că în termenul prevăzut de lege nu a fost furnizată informația solicitată de către Iurie Grecu.

Potrivit art. 189, alin. (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. Anume pe acest motiv a fost înaintată prezenta acțiune în instanța de judecată.

În concluzie instanța de recurs menționează că nici una din prevederile legale enunțate nu condiționează inadmisibilitatea acțiunii depuse de către Iurie Grecu, iar argumentele instanței de apel precum că Consiliul local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni nu a desfășurat activitate administrativă în sensul art.5 din Codul administrativ este eronată, ori această activitate în numele Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni a

fost efectuată de către consilierul local Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu.

Astfel, Curtea de Apel Bălți, declarând inadmisibilă acțiunea, a adus atingere dreptului lui Iurie Grecu la un proces echitabil, consfințit în articolul 6 § 1 din Convenție. Or, principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege.

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit în jurisprudența sa constantă că art. 6 § 1 garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe cu privire la orice încălcare a drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Limitările impuse de legislația națională nu pot restrânge accesul liber pentru un justițiabil astfel încât dreptul său la o instanță să fie afectat în însăși substanța sa (cauza Faimblat v. România, hotărârea din 13 ianuarie 2009).

Dat fiind faptul că instanța de apel neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse de Iurie Grecu și nu a judecat în fond cauza, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului, casării integrale a deciziei din data de 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți și restituirii cauzei instanței de apel, pentru o nouă judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată, ori lichidarea încălcărilor admise de către instanța de apel nu este posibilă în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

În conformitate cu art. 247, art. 248, alin. (1), lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Iurie Grecu.

Se casează decizia din data de 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Iurie Grecu împotriva consilierului local Oxana Marc, secretatului interimar al consiliului local Vera Boghiu și Consiliului local s. Ciuciulea, r-nul Glodeni cu privire la anularea răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat și repararea prejudiciului moral cauzat, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh

Galina Stratulat